

קטלוג סרטים מכון מגלי"ם

חינוך | הוראה | הדרכה

מורים ומדריכים יקרים,

בקטלוג זה תוכלו למצוא את כל הסרטים שלנו מחולקים על פי נושאים. מחשבה ומשאבים רבים הושקעו בסרטים כדי שיהפכו את לימוד ההיסטוריה והתנ"ך למעמיק, איכותי ועשיר.

**מאחלים לכם לימוד פורה ומהנה,
צוות מכון מגלי"ם**

רשימת הסרטים:

- דוד המלך <**
5. דוד וגוליית.....
6. המרדף: דוד ושאלו.....
7. העיר האבודה- סיפור גילוייה מחדש של ירושלים הקדומה.....
8. מדוע בחר דוד בירושלים?.....
9. כיצד נבש דוד את ירושלים?.....
10. סודותיו של ארון הברית.....
11. ארמון המלך דוד.....

חזקיהו והמצור האשורי <

12. תבליטי לניש.....
13. ניקבת השילוח.....
14. החומה הרחבה.....
15. מנסרת סנחריב.....

מלכי יהודה האחרונים <

16. כתף הינום וברכת הכוהנים.....
17. גיא בן הינום ופולחן המולך.....
18. קריית השלטון ובית הבולות.....
נפילת ממלכת יהודה וחורבן הבבלי <
19. בור ירמיהו.....
20. הכיבוש הבבלי וחורבן הבית הראשון.....

ירושלים משיבת ציון ועד חורבן הבית השני <

21. גלות בבל והצהרת כורש.....
22. בית המקדש - פאר היצירה בימי הורדוס.....
23. תחת המגף הרומי -שלטון הנציבים בפרובינקיה יהודה.....
24. קייטוב חברתי- השנאה שהובילה לחורבן.....
25. הוויכוח האלים ביותר.....
26. איני בוגד - הדילמה של יוסף בן מתתיהו.....
27. מלחמת המטבעות- רומא וירושלים.....
28. מקדש בלהבות- הקרב האחרון על ירושלים וחורבן הבית השני.....
29. קשת טיטוס ומנורת המקדש.....
מערכות המים של ירושלים הקדומה <
30. מערכת פיר וורן - תעלומה קדומה מתחת לאדמה.....

דוד וגוליית

איך בדיוק ניצח נער צעיר מבית לחם את הלוחם העז גוליית הפלשתי? תעוזה? תחכום? אמונה?

הסרט חוזר לזירת הדו-קרב המפורסם בעולם כעמק האלה כדי לעמוד מקרוב על הכוחות שהניעו את דוד בן ישי למעשה הגבורה שהפך למיתוס מעצב של מדינת ישראל וצה"ל.

המרדף: דוד ושאול

בן לילה הופך דוד בן ישי ממפקד נערץ למבוקש מספר אחת של המלך שאול המתקנא בהצלחותיו.

הסרט סוקר את ניסיונות ההימלטות של דוד ברחבי הארץ עד לבריחתו לעין גדי שבמדבר יהודה שם הוא נקלע לדרמה מרתקת: אל המערה שבה הסתתרו דוד ואנשיו נקלע באקראי שאול, הרודף. לפני דוד ניצבת דילמה מוסרית קשה - להרוג את המלך ולשים קץ לאיום על חייו או להבליג ולהסתכן במוות? החלטתו של דוד מפתיעה את אנשיו ואולי תפתיע גם אתכם.

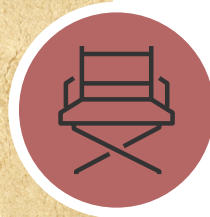

העייר האבודה -

סיפור גילוייה מחדש של ירושלים הקדומה

העייר ירושלים השפיעה על התרבות האנושית יותר מכל עיר אחרת בעולם, אך למרבה הפלא, במהלך הדורות, נשתכח המקום שבו נכתבו רוב פרקי התנ"ך, כאילו בלעה אותו האדמה.

הסרט מתאר את הסיפור המרתק של גילוייה מחדש של עיר דוד הקדומה במאה ה-19 על ידי החוקר הבריטי קפטן צ'ארלס וורן. הצופה מצטרף להרפתקאותיהם של וורן וסגנו סרג'נט הנרי בירטלס בחיפוש אחר שרידיה של ירושלים הקדומה ואף חווה יחד אתם את הרגע הדומטי שבו החוקר הדגול כמעט טובע במי ניקבת השילוח שמפלסה עולה פתאום.

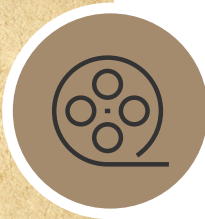

מדוע בחר דוד בירושלים לבירתו?

אין בירושלים אוצרות טבע או נמל והיא גם לא יושבת על ערוק תחבורה בינלאומי. מדוע, אם כן, בחר בה דוד המלך להיות בירת מלכותו?

מה היו תכונותיה המיוחדות של העיר, שסייעו לה למלא תפקיד מרכזי כל כך בגיבוש שבטי ישראל לממלכה מאוחדת ובהפיכת ירושלים לבירה הנצחית של עם ישראל?

כיצד כבש דוד המלך את ירושלים?

חידת כיבוש ירושלים על ידי דוד המלך לפני כ-3000 שנה העסיקה שנים רבות את פרשני המקרא. התנ"ך מספר שדוד נעזר ביואב בן צרויה כדי לכבוש את המעוז היבوسي ורומז שהצלחת המבצע הייתה קשורה ב'צינור' מסתורי שמהותו נעלמה מאתנו.

האם השתמש דוד בתחבולה לכבוש את העיר?
 חפירות ארכאולוגיות שופכות אור חדש על
 הסוגיה ומאפשרות שחזור מרתק של האירועים
 מלפני 3000 שנה.

סודותיו של ארון הברית

הוא נדד עם שבטי ישראל במדבר, חצה אתם באורח פלא את הירדן ובארץ ישראל הטיל את חיתתו על פלישתים וישראלים כאחד.

מה היה בו, בארון הברית, שהפך אותו לחפץ המקודש והנערץ ביותר על שבטי ישראל ומדוע כאשר דוד המלך ביקש לעצב את מעמדה של ירושלים כמרכז הרוחני של עם ישראל מילא ארון הברית תפקיד כל כך מרכזי?

ארמון המלך דוד

1 ארמון 'בית הארזים', שהקים דוד המלך בירושלים בעזרת חירם מלך צור, נוסדה מלכות בית דוד שהתקיימה למעלה מ-400 שנה.

הסרט מזמין את הצופה להיכנס אל שרידי המבנה בעיר דוד המזוהה על ידי הארכאולוגית ד"ר אילת מזר עם ארמונו של דוד ולצפות באירועים מרכזיים שהתרחשו בו. 'בית הארזים' המפואר של דוד שידר עוצמה וכוח אך בשונה מרוב ארמונות מלוכה באותם ימים נשמעו בו לעתים גם דברי ביקורת על המלך, ובסוף שגרת היום של ניהול הממלכה הדהדו בין כתליו צלילים אחרים - של שירה ומוזיקה, רוח ויצירה.

תבליטי לכיש

בתגובה למרד שהנהיג חזקיהו בשנת 701 לפסה"נ, עלה סנחריב מלך אשור על ממלכת יהודה וכבש את עריה הבצורות. את כיבוש העיר לכיש הנציח סנחריב בתבליטי אבן ענקיים שנחשפו בחפירות ארכאולוגיות בארמונו בנינוה (בעירק של ימינו).

הסרט מציג את סצנות הקרב שעל גבי התבליטים, וממחיש באופן דרמטי את עוצמת מכונת המלחמה האשורית שתקפה את העיר לכיש. בתבליטים נראים תושבי לכיש נלחמים בעוז על עירם ואת שבויי המלחמה היהודים המובלים מושפלים לשבי האשורי.

ניקבת השילוח

הבעיה שהטרידה את חזקיהו מלך יהודה כאשר התכונן למרוד באשור הייתה כיצד למנוע מהאויב גישה למקור המים של העיר "לְמַה יְבֹאוּ מַלְכֵי אֲשׁוּר וּמִצְאוּ מַיִם בְּיָמַי". הפתרון הייחודי של חזקיהו היה לחצוב את ניקבת השילוח.

הסרט עוקב אחר קבוצות החוצבים שלפני 2700 שנים חצבו את המנהרה התת-קרקעית משני כיוונים שונים ונפגשו בבטן הסלע. הפלא ההנדסי של חזקיהו מתואר בתנ"ך כאחד מהישגיו החשובים, וכתובת בעברית עתיקה שנחקקה בדופן הניקבה מתארת בדומטיות רבה את רגעי הסיום של המפעל המיוחד ואת המפגש המרגש של החוצבים.

החומה הרחבה

הפליטים שהגיעו לירושלים מממלכת ישראל הקורסת בשנת 720 לפסה"נ בנו את בתיהם על הגבעה המערבית של העיר.

הסרט מתאר את החומה אדירת הממדים שבנה חזקיהו כדי להגן על האזור, שקטע ממנה נחשף ברובע היהודי בידי הארכאולוג פרופ' נחמן אביגד. למרגלות החומה נראים שרידי הבתים הפרטיים שנהרסו בעת בנייתה, מעשה שעורר את חמתו של הנביא ישעיהו.

מנסרת סנחריב

1 מנסרת סנחריב, שנתגלתה בחפירות ארכאולוגיות בעיר נינוה, מתאר סנחריב את מסע הכיבושים שלו בארץ יהודה - אותו מסע המתואר בספר מלכים.

סנחריב מספר ברהב על כיבושיו ביהודה ועל כליאת המלך חזקיהו בעירו כ'ציפור בכלוב'. אבל העובדה שהוא אינו מזכיר כלל את הגשמת יעדו המרכזי - כיבוש ירושלים - מעלה חשד שהמלך האשורי מסתיר משהו.

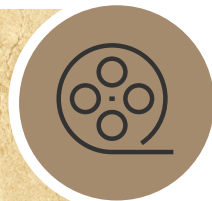

כתף הינום וברכת הכוהנים

אחת התגליות המרגשות ביותר בחקר ירושלים הייתה גילוי שתי מגילות נספ זעירות במערת קבורה בכתף הינום. על המגילות המתוארכות לימי הבית הראשון חרותה בכתב עברי עתיק ברכת הכוהנים המופיעה בתורה בספר במדבר. אלה פסוקי המקרא הקדומים ביותר שנתגלו אי פעם בחפירה ארכאולוגית.

בסרט מתאר הארכאולוג פרופ' גבריאל בוקאי את הרגעים המרגשים של הגילוי שהיה עבורו גם סגירת מעגל אישי.

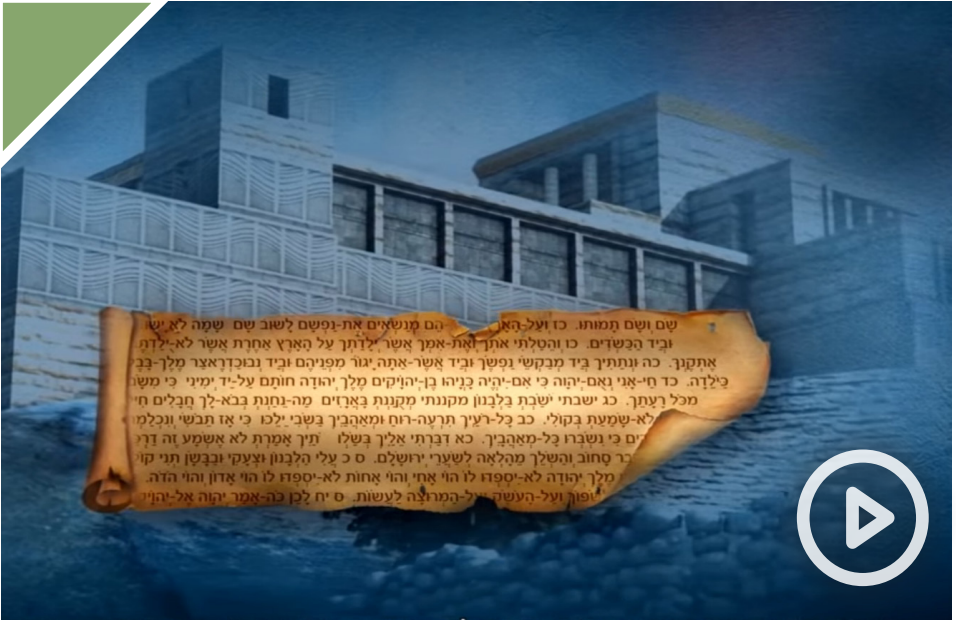

גיא בן הינום ופולחן המולך

האם התקיים בירושלים קרבן אדם? הסרט חוזר עם ירמיהו הנביא ל'תופת' שבגיא בן הינום ואל פולחן המולך שזעזע את ירושלים בסוף ימי הבית הראשון. במשך שנים התלבטו חוקרים ופרשנים בשאלה אם הפולחן, שעליו מדבר ירמיהו כלל הקרבת ילדים ממש או שהיה זה טכס סמלי גרידא.

חפירות ארכאולוגיות חדשות במושבה הפניקית בקרתגו שבצפון אפריקה שופכות אור חדש על הסוגיה המקראית וחושפות את מלוא האכזריות של הפולחן הנורא.

קריית השלטון ובית הבולות

¹רמיהו, הנביא מענתות, מנהל מאבק עיקש נגד השחיתות בחצרו של המלך יהויקים ומתריע על החורבן שימיט נבוכדנאצר מלך בבל על ממלכת יהודה אם זו לא תתקן את מעשיה. אבל יהויקים ופקידיו אטומים לקריאות הנביא.

הסרט משחזר את 'קריית השלטון' שבה חיו ופעלו פקידי המלך. בהדמיה מרתקת נראים בתי היוקרה וחפצי מותרות שנחשפו בחפירות ארכאולוגיות בעיר דוד. התגלית החשובה ביותר היא הארכיון המלכותי (בית הבולות) שבו חשף הארכאולוג פרופ' יגאל שילה 51 טביעות חותם (בולות) בכתב עברי עתיק, ובתוכן בולות של פקידי הממלכה המוזכרים בתנ"ך.

בוֹר יִרְמְיָהוּ וּבֹלוֹת פְּקִידֵי הַמֶּלֶךְ

את ירמיהו הנביא קיללו, היכו, והשליכו לבור אבל לא הצליחו להשתיק אותו. על אף האיומים על חייו ירמיהו התעקש להוכיח את העם על חטאיו ולהזהיר אותו מפני החורבן שיבוא אם ימרוד בבבל.

הסרט, שצולם בבור מים בעיר דוד ממחיש את האווירה הטעונה ואת המצוקה של הנביא המרדן. מטרים ספורים מהבור נתגלו טביעות החותם (בולות) של יהונתן בן שלמיהו וגדליהו בן פשחור שני שרים שביקשו להטיל גזר דין מוות על ירמיהו הנביא.

הכיבוש הבבלי וחורבן הבית הראשון

צום ט' באב מציין את חורבן בית המקדש אך אירועי הימים שקדמו לחורבן הבבלי בשנת 586 לפסה"נ פחות מוכרים.

סרט זה עוקב אחר מהלך המצור הבבלי והרס העיר שבא בעקבותיו, על פי פסוקי המקרא ולאור הממצאים הארכאולוגיים. הדמיות מרהיבות של המצור הבבלי, של הבקעת חומות העיר באילי ברזל, ירי של מטחי חיצים, בריחת המלך צדקיהו באישון לילה והחורבן וההרס שהמיטו הבבלים על העיר, ממחישות באופן דרמטי את האירועים הקשים שפקדו את ירושלים בסוף ימי הבית הראשון.

גלות בבל והצהרת כורש

הסרט מלווה את גולי ירושלים לבבל לאחר חורבן בית המקדש הראשון, שם הם עוברים את טלטלת הגלות, ולאחריה השתלבות האיטית בבבל. לאחר עשרות שנים של חיים בממלכה הרחוקה, הם מקבלים את ההצהרה המפתיעה המתירה להם לחזור ולשקם את בית המקדש בירושלים.

בית המקדש - פאר היצירה בימי הורדוס

בית המקדש כפי שלא ראיתם מעולם! בסרט זה אנו מצטרפים לבנאי הגדול הורדוס ולאפי פועלים יהודים בבניית המקדש הגדול והמפואר בתבל! הובלת אבני ענק, הקמת מתחם אדיר ממדים וחסר תקדים, וכמויות זהב בלתי נתפסות...

נעקוב אחרי הדומה - שבה, עם ישראל מגייס את כל כוחותיו כדי להפוך את המקדש הקטן בירושלים לבית תפילה מפואר שהאנושות לא ראתה כמוהו - 'פאר היצירה האנושית'.

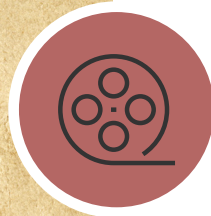

תחת המגף הרומי - שלטון הנציבים בפרובינקיה יהודה

המרד הגדול נגד הרומאים שפרץ בשנת 66 לספירה עשוי להיראות בעינינו נמעשה טירוף. כיצד קרה שיהודה הקטנה הכריזה מלחמה על האימפריה הרומית שדרסה באכזריות את כל אויביה?

הסרט חוזר אלפיים שנה אחורה אל יהודה ערב המרד, ובוחר מקרוב את משטר הדיכוי, סחיטת המסים והעונשים האכזריים שהטילו נציבי רומא על היהודים שנותרו חסרי אונים. הדיכוי הגובר, לצד הפגיעה ברגשותיהם הדתיים של היהודים עוררו את זעמם והביאו את המתיחות לנקודת רתיחה.. באווירה הטעונה גברה הציפייה לבוא המשיח ולקדמת הבמה עלו הקנאים שקראו להיאבק על חירות יהודה... עד המוות.

קִיטוּב הַבְּרִיתִי- הַשְּׁנֵאָה שֶׁהוּבִילָה לַחֲרֹבָן

מלחמת האחים שפרצה בירושלים בסוף ימי הבית השני והביאה לחורבן בית המקדש לא נולדה בחלל ריק. האיבה בין חלקים שונים של העם הצטברה במשך שנים כתוצאה מקיטוב חברתי, דתי ופוליטי.

הסרט ממחיש באמצעות שחזורים אותנטיים של בתי הפאר של האריסטוקרטיה הכוהנית בעיר העליונה את המתח בין שני חלקי העיר ואת הרגעים הדרמטיים שהביאו לקרע האלים שהמיט על ירושלים את חורבנה לפני 2000 שנה.

הוויכוח האלים ביותר - מלחמת אלים בירושלים

האמירה "מילים יכולות להרוג" נשמעת בימינו כמו קלישאה. אבל אם נחזור אחורה לשנת 70 לספירה נראה שאמירה זו קיבלה משמעות מצמררת.

הסרט מתמקד בפרץ מעשי האלימות שסחף את ירושלים לעימות עם רומא ולמלחמת אחים עקובה מדם. הכול התחיל כאשר הקנאים בראשות אלעזר בן חנניה עצרו את הקרבת הקרבן לשלום הקיסר הרומי בבית המקדש והציתו את אש המרד. בוויכוח הציבורי שהתפתח הסיתו הקנאים נגד ההנהגה בירושלים ומהר מאד הדרדר השיח הציבורי להתלהמות ולאלימות שאפילו חכמי הדור לא הצליחו לעצור.

"אֵינִי בּוֹגֵד" -

הדילמה של יוסף בן מתתיהו

מותו של ההיסטוריון יוסף בן מתתיהו (יוספוס פלוויוס) שנויה במחלוקת עד היום בגלל אירוע אחד שהתרחש כאשר היה מפקד הגליל במרד הגדול נגד הרומאים. כאשר העיר יודפת נפלה לידי אספסיאנוס יוסף הסגיר את עצמו לרומאים כדי להציל את חייו. האם מעשהו של יוסף היה מעשה הישרדות לגיטימי, או שנטישת המערכה הייתה בגידה בעמו ובאחים לנשק?

הסרט מתאר מקרוב את המצור על יודפת ואת הרגעים הדרמטיים שקדמו להחלטת יוסף. הצופה מוזמן לנסות ולהכריע בעצמו בדילמה המוסרית ההיסטורית.

מלחמת המטבעות - רומא וירושלים

את ההתנגשות בין תושבי יהודה לאימפריה הרומית במרד הגדול ניתן לראות גם כמלחמת תרבות בין רומא לירושלים.

שני הצדדים ביטאו את השקפת עולמם ואת הערכים למענם נלחמו על גבי מטבעות כסף וברונזה שהגיעו לכיסו של כל אזרח. הרומאים הבליטו במטבעותיהם את מרכזיותו של הקיסר ואת העוצמה הצבאית של האימפריה הרומית ואילו היהודים העלו על נס את השאיפה לחירות, חיי רוח, וגאולת ירושלים.

מקדש בלהבות - הקרב האחרון על ירושלים וחורבן הבית השני

קרב שלא ישכח לעולם! בסרט זה נחווה את הרגעים ההיסטוריים של המצור הרומי על ירושלים שהביא לחורבן הבית השני בשנת 70 לספירה. בדרמה עוצרת נשימה מציג הסרט 'מקדש בלהבות' את הטקטיקה הברוטאלית שהפעילו טיטוס ולגיונותיו כדי להכניע את ירושלים הנצורה.

הסרט ממחיש באופן ראלי עד כאב את קרב הגבורה הנואש שניהלו הלוחמים היהודים להגנת עירם האהובה... עד טיפת דם האחרונה.

קשת טיטוס ומנורת המקדש

הסרט 'קשת טיטוס' שצולם ברומא ובירושלים משחזר באמצעות אנימציה מרהיבה, את תהלוכת הניצחון שבה הצעיד טיטוס ברחובות רומא את השלל העצום שלקח מירושלים בשנת 70 לספירה ובתוכו מנורת הזהב מבית המקדש. דמות המנורה מירושלים, הנישאת על ידי חיילים רומיים, נחקקה על קשת ניצחון מונומנטלית ברומא לפני 2000 שנה ומאז הפכה לסמל של השפלה ודיכוי של העם היהודי.

הסרט עוקב אחר האירועים הדרמטיים שהפכו את קשת טיטוס לסמל של חופש וחירות, ואת המנורה השבויה לסמלה הרשמי של מדינת ישראל.

מערכת "פיר וורן" בעיר דוד: תעלומה קדומה מתחת לאדמה

מערכת המים הקדומה, "פיר וורן", בעיר דוד, התגלתה כבר לפני כ-150 שנה אך רק לאחרונה פוענחה התעלומה - מתי היא נחצבה וכיצד השתמשו בה? באנימציה בהירה והומוריסטית חוזר ד"ר אייל מירון אל מפעלי המים הקדומים של עיר דוד יחד עם החופרים פרופ' רוני רייך ואלי שוקרון כדי להסביר כיצד שאבו תושבי ירושלים מים בזמן מצור לפני כ-4,000 שנה.

הסרט עושה שימוש בהדמיות תלת ממדיות מקוריות הממחישות את עוצמת הביצורים סביב מעיין הגיחון ומאירה באור חדש את התרבות הכנענית שהתקיימה בירושלים שנים רבות לפני שהפכה לבירת עם ישראל בימי המלך דוד.

בקרוב...

נחמיה - מיומנו של מנהיג

אחים למסע - חווית העלייה לרגל בימי הבית השני

מגלים

עיר דוד - ירושלים הקדומה

www.megalim.org.il